

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Calea Regele Ferdinand 64-66
Telefon: 20-61.

MINDEN ESTE MEGJELENŐ
F Ü G G E T L E N
POLITIKAI NAPILAP

CLUJ 1937. VI. ÉVFOLYAM
JULIUS 6.
151 SZAM.

Kedd

Az Aftenbladed írja:

A világ még könnyen borzalmasabb harc színhelye lehet, mint a világháboruban volt

Bombamerényletet kíséreltek meg Salazaar portugál diktátor ellen. Csütörtökön vagy pénteken újabb nagy semlegességi értekezletre ülnek össze az északi államok. Negrin valenciai miniszterelnök és Giral külügyminiszter „rangrejtve” Párisban fontos tárgyalásokat folytattak a kormánytényezőkkel. Huszmilliárdos kiegyenlítési alapot akar teremteni a francia kormány a frank leértékelés nyugodt keresztvitelére. Mind nehezebbé válik Madrid élelmezése, — ezért kérték segítsége a köztársasági államvezetők a francia fővárosban.

(LONDON.) (Reuter.) A világ nagyon is könnyen újabb és hatásában még sokkal borzalmasabb harcszínhelye lehet, mint amint az 1914—1918-as volt — írja az Aftenbladed, közölve Koht norvég külügyminiszter azon nyilatkozatát, hogy az északi államok már is készülnek erre az eshetőségre, melyben azonban, bár egymásközi katonai szövetséget készítenek elő, minden körülmények között semlegesek akarnak maradni. Az Aftenbladed e megállapítása hű kifejezője annak a rendkívüli feszültségnek, mely az eredménytelenül lezajló pénteki benemavatkozási konferencia után a nemzetközi politikában uralkodik. A helyzet komolyságára jellemző, hogy Corbin londoni francia nagykövet Páris benemavatkozási delegáltja szombaton haza repült és tegnap úgyszólván egész napját a Quai d'Orsayn töltötte, hol Delbosval, Blummal és Chautemps kormányfővel tárgyalt és hogy később e tárgyalásokba Gamelin vezérkari főnököt is bevonták.

Hivatalukban töltötték vasárnapjukat Chamberlain angol miniszterelnök és Eden is, míg Berlinbenben szombaton délután rendkívüli minisztertanács volt Hitler vezér és kancellár elnöklésével. Az is jellemző, hogy a francia és a német sajtó szokatlanul ideges és hogy Rómában a vihar előtti csendhez hasonló hangulat uralkodik. A nemzeti szocialista kormányzat vezérlejtője, a Völkischer Beobachter, mely szombaton is már London—Moszkva—Valencia arcvonaláról írt, tegnapi számában azt hangoztatja, hogy a Foreign Office a brit világbirodalom indiai és keletázsiai érdekeire való tekintettel és hogy magát a kommunista propaganda elől mentesítse, egyszerűen felborítja az európai megegyezés lehetőségét, visszautasítja Róma és Berlin azon indítványát, melynek alapján a spanyol polgárháború pusztán Spanyolországra korlátozott belügyi konfliktussá válhatnék. Egyedül biztató jelenség ebben a feszültségben az angol sajtó megnyugtató hangja, melyből kicsendül a megegyezés lehetőségének reménye és az a közlés, hogy az északi államok a valószínűleg csütörtökön, vagy pénteken összeülő újabb konferenciára „mindenki által elfogadható” új javaslatot terjesztenek elő, melyre — ugyancsak az Aftenbladed szerint —

az emberiségnek nagyobb szüksége van, mint valaha volt.

Eden beszéde és az ahhoz fűzött kombinációk

(LONDON.) (Reuter.) Amint tudvalévő, Eden külügyminiszter szombaton az angol közvélemény megnyugtatóására nagyobb beszédet tartott, amelyben hangsúlyozta, hogy a brit kormány álláspontja az olasz-német javaslattal szemben nem azért volt visszautasító, mintha egyoldalú politikát folytatna, hanem azért, mert minden körülmények között a jogszerűség alapján áll. E törekvésében és ez nagy meglepődésére szolgál, maga mellett találja az egész Franciaországot is, mellyel a baráti kapcsolat soha nem volt olyan szoros, mint e pillanatban. A francia sajtó a beszéddel kapcsolatban nagy meglepődéssel állapítja meg, hogy a London-Páris tengely minden jogszerűtlenségnek eleve ellensége volt és

Van Zeelandra nagy szerep vár az európai konfliktus tisztázásában

(LONDON.) (Reuter.) A Daily Telegraph értesülése szerint Van Zeeland belga miniszterelnök, ki holnap érkezik meg Londonba amerikai (sikertelen) utjáról, egy a kibontakozásra és megegyezésre alkalmas javaslatot fog a benemavatkozási konferencia elé terjeszteni, melyet állítólag az angol kormány kérésére készített el. Több angol lap úgy tudja, hogy a brit birodalmi kormány nem zárkózik el már attól a gondolatától, hogy Francot hadviselő félnek elismerje, le abba semmi esetre sem adja beleegyezését, hogy a kontrollt Burgos és Valencia vegyék kezükbe.

Negrin és Giral Párisban

(PÁRIS.) (Reuter.) A Jour című napilap indiszkrétciója folytán kiderült, hogy Juan Negrin valenciai miniszterelnök és Giral külügyminiszter szombaton inkognitóban Párisban tartózkodtak, Chautemps kormányelnökkel és Delbosval tárgyaltak és tőlük morális és anyagi segítséget kértek.

A Jour leleplező cikkéhez hozzá teszi, hogy „Franciaország nagyon is kíváncsi

marad és mint ilyen, az általános béke legfőbb őrzőjévé vált. A német lapok az Anglia által hangoztatott jogszerűséget „a legnagyobb jogtalanságnak” minősítik, mert szerintük egy ország 7/10-étől akarják megvonni azt a lehetőséget, hogy sorsa felett dönthesen. Az olasz véleményt a Popolo d'Italia szögezi le, amikor a következőket írja: „Eden szavai nem mások, mint semmitmondó frázisok. Franco már háromnegyed részben ura Spanyolországnak és ezért szinte elképzelhetetlen könnyelműség, küzdelmének jogosságát elvitatni. A legcsodálatraméltóbb azonban az a hisztériás féltelenség, ami Franciaországot elfogja valahányszor Róma vagy Berlin szavukat hallatják. Ilyenkor az egész sajtó, szinte egyöntetűen megkondítja a vészharangot és a nemzet patriotizmusára való hivatkozással veszi védelmébe az egész emberiség legnagyobb veszedelemét, a moszkvai szellemet.”

arra, hogy a váratlan vendégek milyen ígéreteket kaptak, mert minden jel szerint, nagyon meglepődötten távoztak és hogy összefüggésben van-e ez a látogatás azzal a megbeszéléssel, ami Delbos és a párisi szovjet követ között lezajlott, mert ha igen, akkor a semlegességi elv szembefordítás lenne csupán.”

Merénylet Salazaar ellen

(LISSZABON.) (Reuter.) Salazaar portugál miniszterelnök ellen tegnap délelőtt, amikor egyik barátjához, egy annak magánkápolnájában megtartott misére ment, bomba merényletet követtek el, mely szerencsére sikertelen maradt. A bomba az egyik uccai kanális-levezetőben volt elhelyezve és robbanásával nagy anyagi károkat okozott. Kormánykörökben az a vélemény, hogy a merénylet kommunista elemek bosszúja, azért, mert a kormány már ismertetett jegyzéke alapján a Berlin-Róma tengely álláspontjára helyezkedett.

A frank leértékelés

(PÁRIS.) (Reuter.) A múlt hó 30-iki minisztertanács által elhatározott második frank leértékelést, amint Bonnet

pénzügyminiszter a sajtó tudósítói előtt kijelentette,

progresszív alapon kívánja keresztülvinni.

A frank aranyértéke még ma is meghatározatlan,

biztos azonban az ugynevezett kiegyenlítési alap, melyet 20 milliárd frankban állapítottak meg az e hó 1-ei államtanácson.

Ugyanezen az ülésen megváltoztatták az 1936. október 1-én kelt rendelet második paragrafusának első pontját, mely kimondotta, hogy a frank aranyértéke 43—49 milligram, a következőkben:

„A frank új arany tartalmát, valamint az értékegységet későbbi miniszteri rendelet szabályozza.”

Amint Londonból közlik, a francia kormány az angollal egyetértőleg abban állapodott meg, hogy

a frank-font viszonyt, melynek eddigi aránya 1 pont egyenlő 111 frank volt, most 1 a 125-höz, később 1 a 150-hez szabályozza. Washington kívánságára azonban a 150-es arány feltétlenül értékhatar marad.

Az utolsó 48 óra eseményeiből megállapítható, hogy

a pénzpiac ezt az újabb devalvációt, tekintettel a londoni és washingtoni kormányok közbelépésére, valamint a mágas (20 milliárdos) kiegyenlítési alapra, aránylag nyugodtan fogadta. Az értékpapírok emelkedése is ennek a tervbevetett frank-font aránynak keretei között mozgott, sőt a legtöbb esetben el se érte azt, ami annak a jele, hogy a kontremín nem mert spekulációs eladásokba bocsájtkozni.

Ersős megnyugvásra szolgált a tőzsdéknek az angol és amerikai kormányok azon közös nyilatkozata is, hogy a dollár-sterling relációkat minden körülmény között fenntartják.

Ezekután a francia sajtó minden pártáryalatu lapja

optimisztikusabban itéli meg a helyzetet, mint az első napokban, amikor különösen a szélső jobb oldalról sorozatos támadások érték a távozó Blum és a jórészt ugyanazon miniszterekből megalakult Chautemps kormányt.

Tíz milliárdos kölcsönt vesz fel Franciaország

((PÁRIS.) (Reuter.) A Matin értesülése szerint a Chautemps kormány Amerikától tíz milliárd frankos kölcsönt vesz fel, amelyet a stabilizációs alap javára használnak fel.

A spanyol nemzeti—francia konfliktus

(HENDAYE.) (Reuter.) A nemzetiek Almirante Cercera nevű hadihajója egy francia hadianyagszállító gőzöst fogott le és kísért Bilbao kikötőjébe. A feltartóztatás állítólag 3 kilométerre a partoktól történt és eszerin jogos volt. A valenciai kormány értesülése szerint Páris részéről mindennek ellenére jég zék utjáni tiltakozásra számítanak.

„Madrid élelmezése lehetetlen”

(PÁRIS.) (Reuter.) A Giral-Negrin látogatással foglalkozó Jour értesülése szerint a valenciai vendégek tudomására hozták a Chautemps kormánynak, hogy „Madrid élelmezése lehetet-

lenné vált” és emiatt a helyzet tart-hatatlan.

Az angol irók és a Foreign Office

(LONDON.) (Reuter.) Az angol irók, egy csoportja látogatást akart tenni Valenciában, hogy ott részt vegyen egy nemzetközi írói értekezleten. A Foreign Office azonban a beutazási engedély kiadását megtagadta.

Alba de Tornez bombázása

(SALAMANCA.) (Reuter.) A köztársasági repülők tegnap légibomba támadást intéztek Alba de Tornez ellen és ott igen nagy károkat okoztak. A támadás halálos áldozatai között állítólag sok az asszony és a gyermek is.

Franco sikerei a baszk frontokon

(HENDAYE.) (Reuter.) Az elmúlt tizen Franco csapatai nagy jelentőségű sikereket arattak a baszk frontokon.

Elesett a Santander előtti legfontosabb helyiség, Valmaceda és a stratégiai jelentőségű Castro-Urdiales, amit Valencia részéről nagyon megerősítettek, mert Santander kulcsának tartották.

Hadműveleteik az utolsó 48 órában is tervszerűen haladtak előre és amint a zsákmányjelentésekből kiderül,

kevés ellenállásra találtak.

A Times katonai szakértője szerint Santander most már alig tarthatja magát és eleste rövid időn belül biztosra vehető.

Még e héten megindul a madridi offenzíva is

(MADRID.) (Reuter.) Amint a Havas hírszolgálati iroda közli, Miaja tábornok Huesca ellen indított támadás-sorozatait beszüntette és általános védekezésre rendezkedik be, hogy a Franco által bejelentett támadásokat kiűrhessen. Mindenhonnan erős csapatmozgásokról jön jelentés és a nemzetiek minden jel szerint döntő offenzívára készülnek a fővárcs ellen.

— Kitiltottak két magyarországi lapot Csehszlovákiából. A prágai belügy-minisztérium 1939. június 30-ig kitiltotta a csehszlovák köztársaság területéről a Budapesten megjelenő Magyar Leányok és a Rádióélet című hetilapokat. Az intézkedés okát nem hozták nyilvánosságra.

— A református lelkipásztor és a magyar falu. Bitay Pál ref. lelkész dr. Szász Pálnak, az EGE elnökének ajánlva ezen a címen füzet alakban jelentette meg a külföldi református egyház megye ezévi április 17-én Dicsőszentmártonban tartott lelkész-értekezletén elmondott székfoglaló beszédét. A tartalmas füzet sok megfontolkozató eszmét vet fel és új viszonylatba akarja állítani a református lelkipásztort és a magyar falut. Ezért ügyes meghatározást is ad a református magyar lelkipásztor és a magyar református lelkipásztor fogalmának. Foglalkozik ezután a lelkipásztor öntudatának, felelősségének és feladatának problémájával a falu életében, majd a földművelés, állat tenyésztés, kereskedelem, pénzügyek, szövetkezeti mozgalom, a falu-egészségügy keretében, de érinti a lelkipásztor feladatát kulturális, irodalmi, dalművelési, népviseleti, politikai, munkamegosztási és lelki szolidaritási vonatkozásban. A református magyar irodalmat és sajtót sürgetve, hivatásukat kálvinista szellemben végző magyar orvosok beállítását kívánja és Erdély megújodását. A kis füzet kétségtelenül sok érdekes ötletet vet fel, de érzésünk szerint irodalmi, sajtó és egészségügy stb. vonatkozásban külön is hangsúlyozottan református jelleget követelni, tulmely már a magyar egyetemesség által megkívánt érdekeken és csak fölös felekezeti partituzálizmust idézhet elő. Füzetnek tehát idevonatkozó része akaratlannul is bizonyos elfogultság bélyegét viseli magán, amely gyakorlati megvalósulás esetén megfelelő eredmény helyett esetleg könnyen csak ellenkezést szülhetne, az egyetemes magyarság keretei között. Éppen ezért a tervet mellőzni kellene. E hibától eltekintve Bitay Pál jó szándéka, felkészültsége és őszinte segíteni akarása kétségbe nem vonható és komoly elismerést érdemel. (t.)

Bosszúból meggyilkoltak két földművest

(MAROSLUDAS-LUDUS.) A kirá-városka nyugalomát megdöbbentő bűntény kavarta fel. Tegnap reggel a határban a járőrök vérbefagyva, holtan találták meg Hambers Demeter 35 és Dan Ilarie 25 éves földműveseket, akik mezei munkálatok elvégzésére mentek ki a határba. A tett színhelyén erős dulakodás nyomai láthatók és nyilvánvaló, hogy a bűntényt elkeseredett küzdelem előzte meg.

A szemtanúk a borzalmas esetről

azonnal jelentést tettek a csendőrségnek, amely nagy készültséggel kezdte meg a nyomozást a megdöbbentő kettős bűntény ügyében. Állítólag már bizonyos őrizetbevételek is történtek, komoly gyanúok alapján, de az őrizetbe vett egyének neveit a vizsgálat érdekében titokban tartják. A jelek szerint bosszu művéről lehet szó, mert a gyilkos, vagy gyilkosok semmit sem raboltak el. A nyomozás teljes apparátussal folyik.

CAPITOL MOZGÓ!

MAI KEZDETTTEL!

MARLENE DIETRICH és GARRY COOPER
legnagyobb filmje

A vágy

Károly király Szinajában meglátogatta még mindig gyöngéledő édesanyját

(BUCURESTI.) Tegnap délután 1 óra 15 perckor Ófelsége Mihály nagyvajda kíséretében Sinaiába érkezett. Ófelsége a Peles kastélyban ebédelt, miután látogatást tett édesanyjánál, a még mindig gyöngéledő Mária királynénál. Délután 4 órakor az uralkodó, Mihály vajda, Urdareanu udvari marsall kíséretében visszatért a fővárosba.

DINU BRATIANU HAZA-ÉRKEZETT

(BUCURESTI.) Dinu Bratianu, a liberális párt vezére, tegnap a franciaországi Royat fürdőhelyről visszaérkezett. Az állomáson a liberális párt vezetői üdvözölték. A Timpul ezzel kapcsolatosan azt írja, hogy

Dinu Bratianu véleménye szerint a mai francia pénzügyi válság a régebbi rossz gazdálkodás következménye.

A helyzet azonban a Chautemps kormány erélyes intézkedései folytán rövidesen jelentős mértékben javulni fog. A lap tudósítója szerint Dinu Bratianu Franciaországban nem foglalkozott po-

litikai kérdésekkel, hanem elsősorban is egészségének helyreállításával. Egy-két fontosabb megbeszélése azonban mégis volt. Többek között megtekintette a párisi nemzetközi kiállítás is, a román pavillonnal együtt, amelynek szép sikere van.

A pártelnök a hét folyamán Tarescu miniszterelnökkel és a kormánytagokkal fog tanácskozni a belpolitikai helyzetről.

Nagy vihar dúl a Fekete tengeren.

A Fekete tengeren, konstancai jelentés szerint nagy vihar dúl, különösen a Boszporus felé eső részen. Több hajó a kikötőbe kényszerült visszatérni, más hajók pedig a viharral küzdve csak nagy nehézségek árán és megkésve tudtak a kikötőkbe befutni.

— Véres verekedés egy nagyszabású gyűlésen. Nagyszabású gyűlésen a szászok egyik gyűlésén a Gust és Fabricius-párti tagok összeverekedtek. A rendőrség nem tudta helyreállítani a rendet s ezért katonaság vonult ki a helyszínre. A verekedésnek 25 sebesültje van, köztük tíz súlyos természetű.

— Munkanélküliek figyelmébe. Az Állami Munkaközvetítő Hivatal (P. Cuzza Voda 10.) köz tudomásra hozza, hogy jelenleg az alábbi betöltésre váró állásokat tartja nyílvántartásában: 1 szanatóriumi kertész, 1 vendéglői szakács, 1 cukrász, 4 szabó kis és nagy darabok készítéséhez, 80 szabó katonai cikkekre, 40 szabónő ugyanarra, 1 borbély, 1 kálapos, 1 cipőfelsőrész készítő, 2 cipész, 1 tükörcsiszoló, 1 hadirokkant kerekese, 2 retusáló fényképész, 1 bormunkákban kiképzett kenyévkötő szakmunkás, 12 vasesztergályos a CFR műhelyek részére (román), 3 fémcsiszoló, 1 kiszolgáló-segéd luxus bodegába, 3 porcellán és üvegüzletbeli elárusító, 16 különféle mesterségbeli tanuló, 1 bodegai vezető 10 ezer lej övadékkal turista-klub számára Kolozsváron. 1 cukrász Nagybanán, 1 női fodrász Bukarestben, 2 apó-lónővér a dicsőszentmártoni állami kórházba, 1 lakkgyártáshoz és olajfestékek gyártásához értő munkavezető Bukarestbe, 70 kisegítő munkás közmunkára, Turnuseverinbe. A megürült állások felől közvetlenül a munkaközvetítő hivatal ad felvilágosítást, akár személyesen, akár románnyelvű levélbeli megkeresésre.

— Repülőszerecsétlenség. Bukarestből jelentik: A tecucii pilótiskola egyik növendéke, Mocanu nevezetű, tegnap délelőtt Fleet-gépével Frunzeasca környékén gyakorlatozott, amikor viharba került. A gép felborult és a pilótanőven dék kiesett belőle. Az ejtőernyő kinyílt, így Mocanu sértetlenül megmenekült. A gép viszont lezuhant és összetört.

— Likvidálás alatti részvénytársaságok adója. Az új adótörvény a likvidálás alatti részvénytársaságok adóját, a rendes adó 50 százalékában állapította meg minimum gyanánt. Felmerült azonban az a kérdés, hogy mit tekint a kincstár likvidálás alatti részvénytársaságoknak. A kereskedelmi törvény szerint ugyanis a likvidálás alatti részvénytársaságok jogosultak az üzlet felszámolásához szükséges további ügyleteket kötni, tehát árut beszerezhetnek, esetleg beruházásokat is eszközölhetnek, annak érdekében, hogy a felszámolás minél eredményesebben legyen keresztülvihető. Az érdekeltek így most várják a kincstár, illetve a felelősségi bizottságok döntését, hogy milyen álláspontot is foglalnak el az ilyen formában likvidálás alatti részvénytársaságok adójának kivetésénél.

— Cigányvajdát választottak Lengyelországban. A varsói katonai stadionban tízezer személy jelenlétében folyt le a cigányvajda megválasztása. Harminc frakkos szenátor az öt jelölt közül Kwieck elhalt cigányvajda családjából származó Janutz Kwieck Spoitort választotta vajdának, akit három pap egyházi szertartások közepette aranyozott koronával ékesített fel, amely drágakövekkel van díszítve. Janutz ezután a operától kikölcsonzött trónra ült és így vette át az ajándékokat. Az ünnepségek második részére már közel százezer cigány verődött össze Lengyelország és a világ minden részéből, akik a városon kívül sátorokban ütöttek táborot.

Rádió

KEDD, július 6.

Bucuresti. 6:30: Torna, vidám zene, lemezek, orvosi tanácsadó, szakelőadás, hírek. 13: Hírek, sport. 13:10: Giurgea zenekar. 14:10: Hírek. 15: Hírek. 19: Lemezek. 19:55: Felolvasás.

Budapest I. 7:45: Torna, hanglemezek, éttrend. 11: Hírek. 11:20: Felolvasások. — 13:05: Cigányzene. 13:30: Hírek. 14:30: Zenekar. 15:40: Hírek. 17:10: Asszonyok tanácsadója. 17:45: Hírek. 18: Tánclétnézetek. 18:50: Felolvasás. 19:20: Dalok. 20: Felolvasás. 20:15: Hanglemezek. 20:45: „Anyá és fia”, színmű. 22:45: Hírek. 23:05: Zongoraverseny. 23:40: Németnyelvű előadás. 24: Cigányzene. 1:05: Hírek.

Budapest II. 18:50: Hanglemezek. 20:15: Mezőgazdasági félóra. 20:45: Ének zongora kísérettel. 21:20: Katonazene. 22: Hírek.

Bécs. 7:45: Torna. 8:10: Szórakoztató lemezek. 12:10: Hírek. 14:10: Szórakoztató zené. 15: Ének. 16:15: Gyermekekóra. 18:40: Zongoraverseny.

Varsó. 7:30: Lemezek. 13:25: Katonazene. 17:20: Mandolin és xilofonlemezek. 18: Dalok. 19:15: Szerenádok.

COLECTURA
DACIA

Az Állami Sorsjáték minden huzásánál a
DACIA Sorsjegyjáruda
MILLIÓS nyereményeket fizet ki.

MEDDIG FOG FIZETNI?
Mindaddig, amíg a DACIA sorsjegyjáruda minden játékos NAGY NYEREMÉNYT fog nyerni.

Siessen, hogy Ön is részt vegyen a DACIA sorsjegyjáruda játékosainak nagy táborában.
A 14. sorsjáték I. osztályának a huzása Julius 15.-én.

Helyi fiók:
„ECONOMIA” Cluj,
PIAȚA UNIRII 23,

Dinamitpatronok

(Clevelandban a sztrájkörök munkások dinamit-patronokat dobtak a sztrájkörök csoportjába, melyek közül kettő felrobbant, 23 embert megölt és több mint 200-at megsebesített.)

A dinamitpatronok is udvarképesek lettek már Amerikában, mert amint a befutó jelentések közlik, a sztrájkörök és sztrájkörök munkások elvi harcaiban bizonyára nem utolsó „argumentum ad hominem“-ként ezt a nagyon is nem elvi, hanem egyenesen életet öltöztető is alkalmazásba vették.

Amerika már sok furcsa, de még több megdöbbentő újítással lepté meg a világot. Bizonyára sokan megmosolyogtak, amikor hallották, hogy a strandok szépei hátukra és térdeikre festették rá ideáljaink arcképét, sokan megborodtak azon, hogy jövedelmező üzletág lett a gyermek és emberrablás s hogy akadt farmer, aki nyolctagú családját irtotta ki, mert idegesítette, hogy esténként bekapcsolták a rádiót. Erre a legujabb módszerre azonban mégis alig volt felkészülve a világ.

Nem... Erre bizonyára nem, mert hiszen az, hogy gazdaság-politikai kérdéseket, melyek arra hivatottak, hogy egy társadalmi osztály javát szolgálják, dinamitpatronok alkalmazásával oldják meg, hogy romboljanak és ember-testvérek életét oltsák ki akkor, amikor arról van szó, hogy az életszínvonalat emeljék, arra igazán senki sem számíthatott. Arra sem gondolt senki, hogy az ideális demokratizmust, mely az élet szentségét és jogát hirdeti, ilyen eszközökkel fessék alá.

Régi mondás, hogy minden éremnek két oldala van és az is bölcs szabály, hogy mindkét felet meg kell hallgatni, akkor, amikor ítéletet akarunk mondani, bizonyos, erős bírálatot igénylő eljárások felett. Amíg az egyik vitázó fél helyrehozhatatlan hibát el nem követ, helyénvaló is ennek az eljárásnak az alkalmazása. Akkor azonban, ha elvi ellentétek elszámolását porladó hantok koszorúzzák, ártatlan asszonyok és gyermekek, férjek és apák visszasíró könnyei áztatják, akkor a módszer az éremnek nincs és nem is lehet másik oldala, mint ahogy egyetlen olyan sincs, amely az erkölcsi törvényekbe ütközik. Akkor nem lehet és nem szabad elhallgatni a figyelmeztető szavakat, hanem igen is, minden alkalmat meg kell ragadni arra, hogy a vezetettek figyelmét hívjuk fel a jogtalanság és igazságtalanságokra, ha már a vezetőknél oly kevés lenne a bölcsesség, hogy nem érzik azt a lelki elsüllyedést, amit az ilyen módszerek a valóságban jelentenek. Ha nem látják, hogy a „homouison“ harcok gyűlöletet vetnek és átkot aratnak, ha füleik annyira siketnek, hogy nem hallják meg a dinamitpatronok robbanása nyomán felhangzó jajsavakat. Akkor a toll és a rotációs munkásainak csak egy kötelességük lehet: megbélyegezni a legujabb harci fajt osztály és pártérdekekre való tekintet nélkül.

Ezekután a dinamitpatronokhoz nem gratulálhatunk.

Nem, ezt igazán nem tehetjük!

MÁLNÁSSY TIVADAR

Munkákamara, Cluj.

7123—1937.

HIRDETMÉNY

A cluji Munkákamara kéri a helybeli szabóiparosokat, akik megrendeléseket akarnak kapni, a legsürgősebben jelentkezzenek a Clujon a P. Cuza Vodan levő állami Munkaközvetítő Hivatalnál, hogy megismerhessék azokat a feltételeket, amelyek mellett munkákat vállalhatnak és hogy ezekre a munkákra nézve megállapodást is létesítsenek.

Cluj, 1937. július 2.

Dr. Chirila Victor, sk. elnök

Vasile Hossu sk., titkár.

A választások elhalasztása miatt:

Átmeneti ex-lex készül Kolozsmegye igazgatásában

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) A belügyminiszter, mint már közöltük, augusztus 9-ére halasztotta az eredetileg június 29-ére kitűzött kiegészítő tanácsválasztásokat. Ez a rendelkezés Kolozsmegyében különös és a maga nemében egyedülálló helyzetet fog teremteni. Kolozsmegyében ugyanis

a választott tanács megbízatása július 11-én lejár, tehát a törvény értelmében azontul nem vezetheti az ügyvitelt.

Ilyenformán július 11-étől augusztus hó 9-én, ha ekkor valóban megtartják a választásokat, ex-lex lesz a vármegyházán. Nincs kizárva azonban, hogy a kormány az átmeneti időre interimár bizottságot nevez ki a megye ügyeinek továbbvitelére. A megyében természetesen nagy érdeklődéssel várják a fejleményeket.

Borzalmas szerencsétlenség történt a fővárosban a motorkerékpáros halálhálalon

(BUCURESTI.) Erdély közönsége még emlékszik arra a két fiatal, rokonszenves artistára, kik a nagyobb városokban motorkerékpárjukkal izgalmas és életveszélyes mutatványokat produkáltak az úgynevezett „halálhálalon“. Az artistapár férfi tagja Lucian Alexandru — mint megírtuk — mutatvány közben néhány héttel ezelőtt életét vesztette és most beteljesült tragikus sorsa partnernőjének, a csinos, feketeszemű Olga Demetrian fiatal leánynak is, aki talán még vakmerőbb mutatványokat végzett motorkerékpárjával, mint tragikus véget ért partnere.

Bukarestben a „Targul Mosilor“ hagyományos látóvalói között természetesen szerepelt a motorkerékpáros „halálhálalon“. Olga Demetrian — partnere halála óta — egyedül végezte nagy hiedelgvért, bátorságot és figyelmet igénylő veszélyes mutatványait. A Targul Mosilor közönsége június 29-én, Péter-Pál napján is nagy tömegben kereste fel a halálhálalon építményét és lélegzetet viszszafojtva szemlélte Olga mutatványait. Este 10 órakor újlag megtelt vastag deszkákból és tartó oszlopokból épített körönd és

az artistanő — kijelentése szerint — utoljára száll gépére, hogy tanúságot tegyen bátorságáról, megrészségéről.

A gép kezdetben hibátlanul működött, a

motor kihagyás nélkül, egyenesen bugott és a motorkerékpár szédítő gyorsasággal keringett spirális pályáján a függőleges deszkákon.

A mutatvány már-már véget ért, amikor Olga újabb gázmennyiség adagolásával fokozatosan több, mint 100 kilométeres sebességre vitte fel a menettempót és a motorkerékpár már a körönd felső peremén végighúzott piros jelzővonalon keringett körbe, amikor a leány — eddig ismeretlen okból — elvesztette egyensúlyát, leesett a gépről és velőtrázó sikoltás közben zuhant le 10 méter magasságból a körönd padlójára.

A nézők ereiben megfagyott a vér a borzalmas látvány hatása alatt, még nagyobb volt azonban rémületük, amikor látták, hogy

a vezető nélkül maradt motorkerékpár, eszeveszett keringéssel robbogott tovább a körönd falán.

Pánik keletkezett, mindenki menekülni igyekezett. Ebben a pillanatban eddig meg nem állapított okból,

hirtelen kialudtak a mutatványos bódé villanylámpái,

a gazdátlanul száguldo motorkerékpár áttörte és elszakította a védő sodronykötelet,

a benzintartálya föbe sujtott egy 50 év körüli férfit,

aki súlyos sérüléseket szenvedett és vértől elborítva eszméletlenül esett össze. A pánik fokozódott,

a sötétben egymást taposták össze férfiak, nők, gyermekek, mindenki menekülni igyekezett a szerencsétlenség színhelyéről. A motorkerékpár közben eszeveszette keringett tovább és

leütötte Erceianu Gheorghe fővárosi tiszviselőt és feleségét, akik mindketten súlyos sérüléseket szenvedtek.

A gáz hajtóereje végre megszűnt és a súlyos gépkocsi nagy robajjal lezuhant a körönd padlóján összetört tagokkal fekvő Olga Demetrian artistanőre, akinek testét még jobban összeroncolták.

Végre nagynehezen elült a páni félelem s megkezdtek a segélynyújtást. Olga Demetrian artistanőt életveszélyes sérülésekkel, reménytelen állapotban szállították kórházba. Orvosai nem bíznak életbenmaradásában. Az Erceianu házaspárt is kórházba szállították, de úgy a férfi mint a feleség sérülései rendkívül súlyos természetűek.

Kórházba szállították azt az 50 éves férfit is, akit a motorkerékpár elsőnek ütött el és akiről megállapítást nyert, hogy Vasile Stanescu 53 éves fővárosi kereskedő. Bekötötték súlyos sérüléseit,

az orvosi segítség azonban már eredménytelen maradt és a kereskedő szerdán délután a kórházban meghalt.

A fővárosi rendőrség bevezette a vizsgálatot a szerencsétlenség okainak megállapítására és addig is

betiltotta a halálhálalonhoz hasonló életveszélyes artistanomutatók további előadását.

Sorra kapnak szerződést a színészstudio növendékei

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) Talán régen nem volt már olyan tehetséges színészképző gárda városunkban, mint az idén. Hetényi Elemér a színész-studio tanára alaposan kitétt magáért. De volt is eredménye, amit legjobban az bizonyít, hogy a színház igazgatósága máris több színésznövendéket bekapcsolt a következő szezonra a színész-egyettesbe. Már az év elején, amikor azt a lapok is megírták, Homm Pál, a rendkívül tehetségesnek ígérkező bonvivánt lépett át a studio iskolapadjából a színpadra. Vele együtt pedig Sántha Ionát és Temesvári Gittát is leszerződtette akkor a színház. Most pedig az évről vizsga után összeült az igazgató zsüri-bizottsága és tegnapelőtt kihirdették a kedvező eredményt. A drámai együttest Perényi Jánossal egészítik ki. Az operettegyüttesbe pedig bevonják Bereczky Magdát, aki a vizsgán szintén bizonyította, hogy nem hiába töltötte ott növendékévé. Nagyon tehetséges. Megérdemli szerződését. A másik két tehetséges növendék, akit a színház direktója ösztöndíjjal jutalmazott: Lőrincz Ica s Gulácsi Albert. Egyébként a következő színi szezonban csakis a művészbizottság által elfogadott és föltétlen tehetségesnek talált növendékeket fogják színművészek nevelni. A jólsikerült színész képző iskolaév eredményeképpen itt írjuk meg, hogy a fentnevezett fiatal leendő színészek kivül a kitünő táncos Nagy Pityut máris leszerződtette a következő színházi évadra a szatmári Szabadkay színtársulat. Ezenkívül Bánhegyessy Sándor és Senkálcsyky Endre is megkapták már az egyik vidéki társulattól a szerződési ajánlatot.

—Haladékat adtak a kiskereskedők és kisiparosok kötelező könyvvezetésének bevezetésére. A pénzügyminisztérium az Iparkamarák Szövetségének közbelépésére szeptember 15-éig haladékat adott a kiskereskedőknek és kisiparosoknak a kötelező könyvvezetés bevezetésére. A repülőbélyeg-alapot kezelő központi bizottság azonban a korábbi haladékok alkalmával sem adott felmentést a könyvek kötelező vezetésére és lebélyegzésére alól, úgy, hogy a repülőbélyeg kihágás címén felvehető volna továbbra is a jegyzőkönyv mindazon esetekben, amikor a kiskereskedő, vagy kisiparos nem vezet könyvet.

TÖBBET HOZ,
MINT EGY ÉLET
MUNKÁJA...

ha az Aurora sorsjegyárudánál játszik. Mindeddig megőrizte szerencsédét.

A legtöbb milliós nyereményt az Aurora sorsjegyáruda fizette.

Hogy a 14. sorsjáték I. osztályának a július 15.—iki húzásán résztvehessen, térjen be az

AURORA

SORSJEGYÁRUDÁHOZ

és vásároljon sorsjegyet.

Helyi fiók:

BANCA DE CREDIT COMERCIAL S. A.
CLUJ, PIATA UNIRII NO. 20.

GOODYEAR

gummképviseletet átvettük és minden dimenzióju gummit raktáron tartunk

CHRYSLER

utóüzlet Strada Duca No.3.

ORVOSATKAIrtó: EDWARD BULWER
28.

— Képzelem, hogy az érzékeny, finom idegzetű Lloyd doktor alulmaradt ebben a küzdelemben. Ha megengedi polgármester ur, körülnézek egy kicsit a vendégek között. — És ezzel indult a kijárat felé.

A polgármester nem jött zavarba.

— Jöjjön velünk, kedves Fernwike doktor — mondta szívélyesen.

Sir Philipp már majdnem az ajtónál volt, de nevének hallatára megállt és hátrafordult.

— Fernwike? Ön doktor Fernwike?

— Szolgálatjára, Sir.

— Akkor engedje meg, hogy kezet szorítsak Önnel. Ön nem ismeretlen előttem. Megbocsát, Polgármester ur, később követjük. Most kettesben szeretnék beszélgetni egy kicsit a doktor ural.

A polgármester nem vette rossznéven, hogy így kitessékelték és mosolygva ment tovább, többi vendégeihez. Mi leültünk Sir Philippel egy pamlagra és zavartalanul beszélgettünk.

— A bemutatásnál nem értettem jól a nevét, doktor ur. De most örülök, hogy figyelmessé tettek rá.

— El nem tudom képzelni, hol halott rólam, Sir Philipp? Ha jól értesültem, ön csak most tért vissza hosszú külföldi utjáról.

— Ugy van, önről még elutazásom előtt hallottam, ha ugyan ön Allen Fernwike, aki Edinburgban tanult.

— Az vagyok, Sir.

— Önnel volt egy Strahan nevu tanuló társa. Emlékszik rá?

— Richard Strahanra? Hogyne.

— És arra is emlékszik, hogy egyszer tűz ütött ki az ódon college-épületben. A falépcső egy pillanat alatt leégett és az emeleten lakó diákok élete nagy veszedelemben forgott. Ön mentette meg nagy bátorsággal és halálmegevetéssel Richard Strahant az égő szobából. Nos, ez a Richard Strahan az unokaöcsém. Ugy-e érthető, hogy ezeket után ön nem lehet közömbös előttem.

Erre igazán nem voltam elkészülve. Teljesen elfelejtettem életemnek ezt az epizódját. Udvariasan érdeklődtem az unokaöccs sorsa iránt, aztán elhallgatunk mindketten. Sir Philipp elgondolkozva támasztotta tenyerére fejét. Ezt az alkalmat felhasználtam, hogy jobban szemügyre vegyem új „barátomat.” Középtermetű, feltűnően vékony, sovány ember volt Sir Philipp. De tartásában és arckifejezésben volt valami imponáló erély és erő. Negyvenöt éves körül lehetett. Haja galambbősz, de szemöldöke és szeme koromfekete, arca napbarnított, egészséges, homloka magas, ajka keskeny. Meglátszott tekintetén, összeszorított ajkain, hogy sokszor nézett szembe a veszedelemmel. De jószág és nyugalom sugárzott egész lényéből.

— Azért jöttem haza, mert meg akarok házasodni — törte meg végre a csendet Sir Philipp. — De még előbb végrendeletet fogok csinálni. Richard Strahan lesz az általános örökösöm.

— Szomszédai mennyire örülnek majd ha megtudják, hogy asszonyt vizsga üres kastélyba, Sir.

(Folytatjuk.)

HOLNAP!

elutazik egy hónapra

VÁSÁROLJON MÉG MA ÁLLAMI SORSJÁTÉK SORSJEGYET.

A szerencsének nincs vakációja.

Adja meg az alkalmat, hogy Ön helyett dolgozzék akkor, amikor Ön a hegyek között, vagy a tengerparton üdül.

A banktörvény módosításával meg akarják fosztani felebbezési joguktól a pénzintézeteket

(BUCURESTI.) A Legfőbb Banktanács Mitita Constantin a Jegybank kormányzójának kívánságára javaslatot készített, amely lényegesen módosítja a jelenleg érvényben levő banktörvényt.

A bankkormányzó kívánságának megfelelően a módosító tervezet elsősorban eltörli a pénzintézeteknek azt a törvényben biztosított jogát, hogy felebbezéssel élhessenek a Legfőbb Banktanács határait ellen.

Addig is, amíg a javaslat végleges

szövege elkészül és a módosítást rendeltörvénnyel életbeléptetik, a Legfőbb Banktanács ideiglenesen felfüggesztette működését.

A pénzintézeteket rendkívül kellemetlenül lepte meg a Nemzeti Bank kormányzójának kívánsága és a módosító javaslat tervezett rendelkezése, amely a felebbezési jogtól kívánja megfosztani a bankokat

és ezért a pénzintézetek vezetői elhatározták, hogy lépéseket tesznek a kormánynál a banktörvény rendelkezéseinek változatlan érvényben tartása érdekében.

SELECT MOZGÓ!

MA PREMIER!

AZ ÁRTATLAN ANGVAL

Főszereplők:
LUCIE ENGLISH, JOE STÖCKEL

A parlament őszi ülészakában szavazzák meg a nemzeti munkavédelméről szóló törvényt

(BUCURESTI.) Mig az ellenzéki politikai pártok körében egyre erősebben tartja magát a hír, hogy a kormány és rendszerváltozás a folyó év szeptember havának első napjaiban bekövetkezik, addig a kormány párt sokkal derülátóbb és lázas tevékenységgel készült a parlament rendkívül ülészakára. A kormánynak az a terve, hogy csak késő ősszel nyújtja be lemondását. Tatarescu miniszterelnöknek az a terve, hogy a rendkívüli ülészakát csak október végén tartják meg és a törvényhozás két soronkívüli ülésén nemcsak a parlamenti szünet alatt kibocsájtott rendeltörvények jóváhagyását és megszavazását viszi keresztül, hanem két újabb, nagyjelentőségű törvény javaslatot is megszavaztat a rendkívüli ülészakára összehívott törvényhozókkal. Az egyik törvény, amely megszavazásra kerül, a nemzeti munka védelméről szól, amelyet ünnepélyes keretekben kíván a kormánypárt a törvénytárba iktatni,

mert népszerűségét és politikai sikereit kívánja fokozni, ennek a törvénytervezetnek parlamenti megszavaztatásával. Ennek a tervnek sikerült megnyernie dr. Pop Valér ipar- és kereskedelmi minisztert is, aki — mint ismeretes — rendeltörvénnyel kívánta megvalósítani a román elem érvényesülésének fokozottabb biztosítását a nemzetgazdasági életben.

A másik megszavazásra kerülő törvényjavaslat külpolitikai vonatkozású lesz és azokat az irányvonalakat fogja kidomborítani, amelyet a legfőbb alkotmányos tényező kíván megvalósítani Románia külpolitikai kapcsolataiban.

A kormánypárt bizik abban, hogy élvezve a legfőbb alkotmányos tényező változatlan bizalmát, terveit maradéktalanul valósíthatja meg és az ősz végén rendkívüli ülészakával zárhatja le kormányzásának — véleménye szerint — gazdag és eredményes mérlegét.

A haladás korszakó

Mikroszkóp fölé hajolva, a világ legkülönbözőbb táján ezer és ezer szaktudós vizsgálja felszeletelt emberi és állati agyvelők tizezeit. A gyakorlati pszichofizika, pályaválasztási gyógyepedagógiai szaktudósok, pszichotechnikai, pszichoterapiai, pszichohigiénai, Pavlovista idegkutatók lelkeiről irt foliások könyvtárakat töltenek meg, de hol vagyunk még attól, hogy mindent tudjunk és az alattomos betegségeket, amelyek szerveinkbe belopóznak, ártalmatlanná teheszük. De az emberi agy tovább kutat és továbbmegy, mint ahogy a nemrég Amerikában felfedezett, ma már világhírűvé vált GASTRO D. is forradalmasította a gyomorbetegségek gyógyítási módját és azzal 10—15 éves idült gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegedéseknél rövid kúra után (3-4 üveg) meglepő eredményeket értek el.

GASTRO D kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

„Kée-rek széé-pen ...”

Mezítlábás, maszatos, rongyos kis fickó áll elem. Olyan ez is, mint a többiek, akik valósággal ellepik a várost. Síró hangon könyörög:

Kée-rek széé-pen ...

Természetesen ennek is, mint minden szakmának, megvan a „csiziója”: rendszerint leányokkal sétáló fiatalemberek az áldozatok — és valljuk be őszintén — kellemetlen az ilyesmi, különösen a „pillanatnyi” pénzzavarban szenvedő korzó-Romeóra nézve, aki a hosszas és könyörtelen könyörgésre, valahonnan mégis csak előkotorász egy lejt, a leányhoz intezett félórás exkuzálás közepette, hogy éppen most otthon felejtette aprópénztárcáját ... különben pedig ... stb. Vannak azonban forgalmas uccák, amelyek nem örvendenek népszerűségnek Ámor „delikvensel” között és az ilyen helyeken a koldusok „kénytelenek” a közönséges halandókat zaklatni adományokért.

Gondolataim között motoszkálva haladtam a Regele Ferdinand uton, amikor a fent említett kis koldus mellém szegődött:

— Kée-rek széé-pen ...

— Vannak szüleid? — kérdem.

— Édesanyám meghalt, csak apám van.

— Apád nem dolgozik?

— Nem. Három évvel ezelőtt egy gyárban dolgoztam, de ma már nem is akar és megver, ha nem viszek haza pénzt — feleli őszintén és értelmesen.

Hálálkodva köszöni meg a 1 lejt s máris egy másik járó-kelő mellett könyörög. Muszáj neki ... megveri az apja, aki valamikor becsületes munkával kereste meg a mindennapit családja számára, de ő is a munkanélküliek nyomorult frontjára került és az évek óta tartó munkanélküliségben — elszokott a munkától. Ma már nem is akar dolgozni és gyermekét veréssel kényszeríti hogy eltartsa őt, — a munkanélküli apát.

Hja, az ilyeneket is a mai „áramvonalas társadalom” termeli ki ...

(—)

— A Jegybank újabb intézkedései. A Jegybank körlevélben közölte, hogy a külföldi tartozások késedelmes fizetésének esetére kilátásba helyezett megtorlásokat június 27-étől 3 hónapra szeptember 27-ig felfüggesztette. A Jegybank azzal magyarázza e kamatfizetési kötelezettségeket, amelyeket az importörnek késedelmes fizetés esetére kell teljesíteniök, hogy jelentős összeggel támogatta a kivitelt és ebből kifolyólag gyümölcsözetlenül hevernek azon tőkék, amelyeket a kliringbe fektetett be. Más részről az állam hitelének javára szolgálja az körülmény, ha az importör fizetési kötelezettségeinek a lejáratkor pontosan eleget tenne. Egyébként a szállítási vállalatok deviza-igénylési kéreseit az új rendelet szerint a jövőben csak a Jegybank központja intézheti el.

